

T.C. Sağlık Bakanlığı
Sağlık Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

33757

GK-53

23.01.2014

Sayı : 54567092-610 / 3330
Konu : Yazılı Soru Önergesi

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI - SAĞLIK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ - MEVZUAT İŞLERİ DAİRE
BAŞKANLIĞI
23.01.2014 09:59 - 2014.5363.3330 / 610

00001615874

00001615874

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :05/12/2013 tarihli ve 31853594-610-2-6305-6709 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Sezgin TANRIKULU tarafından verilen “Kronik böbrek yetmezliği hastaları ile ilgili çalışmalara ve organ bağıışı çalışmalarına” ilişkin 7/33757 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Bakan

EK:
Önerge Cevabı (2 Sayfa)

İstanbul Milletvekili Sayın SEZGİN TANRIKULU tarafından verilen 7/33757 sayılı yazılı soru önergesinin Kronik Böbrek Yetmezliği hastaları ile ilgili çalışmalara ve organ bağıışı çalışmalarına ilişkin soru önergesinin cevabıdır.

Türk böbrek vakfı (TBV) ile Böbrek Hasta Haklarının Koruma Ve Sosyal Yardımlaşma Derneği (BÖHAK), 3-9 Kasım tarihleri arasında düzenlenen Organ Bağı Haftası kapsamında, organ bağıışına dikkati çekmek için Taksim'de etkinlik gerçekleştirilecektir. Basına yansıyan BÖHAK yönetim kurulu üyesinin yaptığı açıklamada, "Türkiye'de 22 binin üzerinde son dönem kronik böbrek yetmezliği hastasının, Sağlık Bakanlığı'nın resmi ulusal bekleme listesinde kayıtlı böbrek beklediğini" söylemiştir. Türkiye'de yılda ortalama 3 bin böbrek nakli yapıldığını belirten, BÖHAK yönetim kurulu üyesi bu sayının ancak yüzde 18 inin kadavradan gerçekleştirilebildiğini dile getirmiştir. Nakil bekleyen hasta sayısının her geçen yıl arttığını aktarmış ve "ancak, kadavradan nakil sayısı artmıyor ve pek çok hasta nakil olamadan hayatını kaybediyor, bizde organ bağıışına kamuoyunun ilgisini çekmek için böyle bir organizasyon düzenliyoruz. Hastalarımız orada olacak, derneğimizin yöneticileri katılacak, zaten tüm yöneticilerde böbrek hastası. Biz, gönüllü olarak bu işi götürüyoruz, etkinlikle, organ bağıışına ve kadavradan bağıışa dikkati çekmek istiyoruz.

Bu bağlamda;

SORU 1: Türkiye'de bulunan 22 binin üzerinde kronik böbrek yetmezliği hastası için hükümetiniz tarafından alınacak acil tedbirler var mıdır?

SORU 2: Nakil bekleyen hasta sayısı her geçen yıl artarken kadavradan gerçekleşen nakil oranı yüzde 18 olduğundan, kadavradan daha çok nakil gerçekleşmesi konusunda hükümetiniz tarafından bir çalışma yapılacak mıdır?

CEVAP

Ülkemizde, 17.12.2013 itibarıyla 56247 hasta diyalize girmektedir. Bu hastaların içinde de Türkiye Organ ve Doku Nakli Bilgi Sistemine (TODS) kayıtlı 23731 hasta organ nakli olmayı beklemektedir. Bunların 20937'sini böbrek, geri kalan 2794'ünü ise karaciğer, kalp, akciğer, pankreas ve ince barsak nakli üzere bekleyen hastalar oluşturmaktadır.

Organ nakli, yerine koyma tedavileri içinde en yararlısı ve bazı organlar için tek tedavi biçimidir. Bazı kronik karaciğer ve kalp rahatsızlıklarında ise durum üzücü olup, diyaliz gibi yardımcı tedavileri olmadığı için bu hastalar organ bulamadıkları takdirde hayatlarını kısa sürede kaybetmektedirler. Bu durum organ ve doku nakli hizmetlerinin sunumunda organ bağıışının ve kadavra organ temininin artırılmasının önemini ortaya koymaktadır.

Gelişmiş ülkelerde yapılan nakillerin yaklaşık %75'ini kadavra %25'ini canlıdan nakiller oluşturmalarına rağmen, ülkemizde bu oran tam tersi olup ağırlıklı olarak canlıdan nakiller yapılmaktadır.

Bu hastalar için alınan acil tedbirler kısaca sıralanacak olursa; En önemli tedbir; Organ bekleme süresini kısaltmaktır. Bunu sağlamak için en etkin yol ise beyin ölümü bildirimlerinin ve akabinde kadavra organ bağıışı sayısının artırılmasıdır. Bakanlığımızca aşağıda kronolojik sırayla verilmiş olan çalışmalarla nihayetinde bu amaca yönelik çalışmalar sıralanmıştır.

Son dönem böbrek yetmezliğine gidişi önlemek için yalnızca tedavi edici hizmetler açısından değil, koruyucu hizmetler açısından da alınan tedbirler bulunmaktadır. Koruyucu

sağlık hizmetlerinin de iki boyutu bulunmaktadır. Birincisi doğrudan Bakanlığımızın üzerine düşen görevler ile diğer sağlık çalışanlarının ve sağlık sektörünün üzerine düşen görevler, diğeri ise bireyin kendisinin farkındalığının artırılmasıdır. Çünkü birey kendi yaşam biçimini değiştirmedikçe, toplumu korumak mümkün olmamaktadır. Bu anlamda Bakanlığımızca bireye organ nakli gerekmeden önceki safhalarda gerekli önlemleri almaya yönelik birtakım programlar ve çalışmalar yürütülmektedir. Örneğin Hipertansiyonun önlenmesi ve kontrolüne ilişkin "tuz kısıtlaması"na ilişkin çalışmalar, "diyabet kontrol programı" gibi. Hipertansiyonun önlenmesi ve kontrol altında tutulması, tuz kısıtlamasına gidilmesi ve diyabet gelişimi ve obezitenin önlenmesine yönelik yapılan çalışmalar ile son dönem böbrek yetmezliğine (Kronik Böbrek Yetmezliği) gidişin azaltılması, dolayısıyla böbrek nakli gerekecek hasta sayısının azaltılması hedeflenmektedir.

- **2008** - Ulusal Organ ve Doku Nakli Bekleme Listesi Programı devreye sokulmuştur. (Başlangıçta sadece böbrek dağıtımı sistem üzerinden yapılabiliyordu.)
- **2009** - Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış merkezlerde Akciğer Nakli yapılmaya başlanmıştır.
- **2010** - IPA 2009 programlaması kapsamında 2010 yılında "Organ Bağışında Uyum İçin Teknik Yardım Projesi" sunulmuş olup, proje AB Komisyonu ilgili birimleri tarafından kabul edilerek, ihalesi yapılmış ve finansman anlaşması imzalanmıştır. 2013 yılı Nisan ayı itibarıyla ise proje faaliyetlerine başlanmıştır. Genel bir ifadeyle söylenecek olursa; projenin nihai hedefi kadavra organ bağış sayısının gelişmiş ülkeler seviyesine getirilerek organ bekleyen hasta sayısının en aza indirilmesidir.
- **2010** - Organ Nakli Merkezlerinin bir planlama kapsamında açılabilmesine yönelik olarak 2010/67 sayılı genelge yayınlanmıştır.
- **2010** - 2010 ve 2012 yıllarında, (2012'deki uluslararası katılımlı olmak üzere) "Organ ve Doku Nakli Koordinatörlüğü Sempozyumu" düzenlendi.
- **2011** - Organ Nakli Mevzuatının günümüz gereklerine uygun haline getirilmesine yönelik "Organ ve Doku Nakli Hizmetleri Mevzuat Çalıştayı" düzenlenmiştir.
- **2011** - 2008 yılında devreye girmiş olan Ulusal Organ (Böbrek) Nakli Bekleme Listesi programının güncellenmesi ile 2011 yılı Şubat ayından itibaren tüm organların bu sistem üzerinden dağıtıldığı "Türkiye Organ ve Doku Nakli Bilgi Sistemi" TODS devreye girmiştir.
- **2011** - TODS ile; 2011 itibari ile yapılan tüm canlı ve kadavra nakillerin takibi ile birlikte bu nakillere ilgili tüm istatistik verilerin anlık olarak elde edilerek analiz yapılabilmesi sağlanmıştır.
- **2012** - TODS ile entegre çalışmak üzere "Türkiye Organ Bağışı Bilgi Sistemi", "Türkiye Yoğun Bakım Bilgi Sistemi" ve "Türkiye Diyaliz Bilgi Sistemi" programları devreye sokulmuştur.
- **2012** - "Organ Nakli Hizmetleri Yönetmeliği" ve "Organ Nakli Merkezleri Yönergesi" yeniden düzenlenmiştir. Yönetmelik ile "Tercihli Bağış" ve "Aile Puan Sistemi" gibi kavramlar devreye sokulmuştur.

Yukarıda bahsedilen bilgiler doğrultusunda nihai hedef; Gereken koruyucu önlemleri alarak kronik böbrek yetmezliği olan hastaların hasta sayısını azaltmak ve alınan tüm önlemlere rağmen kronik böbrek yetmezliğine giderek böbrek alıcı adayı haline gelen bu hastalara kadavra organ temin etmektir. Kadavra organ teminine yönelik yapılan çalışmaların ayrıntısı yukarıda sıralanmıştır.

Göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı teşekkür ederim.

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 5 Kasım 2013
Sayı: 18 783

33757

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Türk Böbrek Vakfı (TBV) ile Böbrek Hasta Haklarını Koruma ve Sosyal Yardımlaşma Derneği (BÖHAK), 3-9 Kasım tarihleri arasında düzenlenen Organ Bağıışı Haftası kapsamında, organ bağıışına dikkati çekmek için Taksim'de etkinlik gerçekleştirecektir. Basına yansıyan BÖHAK Yönetim Kurulu üyesinin yaptığı açıklamada, "Türkiye'de 22 binin üzerinde son dönem kronik böbrek yetmezliği hastasının, Sağlık Bakanlığı'nın resmi ulusal bekleme listesinde kayıtlı böbrek beklediğini" söylemiştir. Türkiye'de yılda ortalama 3 bin böbrek nakli yapıldığını belirten, BÖHAK Yönetim Kurulu üyesi bu sayının ancak yüzde 18'inin kadavradan gerçekleştirilebildiğini dile getirmiştir. Nakil bekleyen hasta sayısının her geçen yıl arttığını aktarmış ve "Ancak, kadavradan nakil sayısı artmıyor ve pek çok hasta nakil olamadan hayatını kaybediyor. Biz de organ bağıışına kamuoyunun dikkatini çekmek için böyle bir organizasyon düzenliyoruz. Hastalarımız orada olacak. Derneğimizin yöneticileri katılacak, zaten tüm yöneticiler de böbrek hastası. Biz, gönüllü olarak bu işi yürütüyoruz. Etkinlikle, organ bağıışına ve kadavradan bağıışa dikkati çekmek istiyoruz" demiştir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye'de bulunan 22 binin üzerinde kronik böbrek yetmezliği hastası için hükümetiniz tarafından alınacak acil tedbirler var mıdır?
2. Nakil bekleyen hasta sayısı her geçen yıl artarken kadavradan gerçekleşen nakil oranı yüzde 18 olduğundan, kadavradan daha çok nakil gerçekleşmesi konusunda hükümetiniz tarafından bir çalışma yapılacak mıdır?

SKİGM